

YENİ TÜRK TİCARET KANUNUNDA STK'LARI İLGİLENDİREN MADDELER

VAKA ANALİZİ

TÜSEV
Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı
Third Sector Foundation of Turkey

14 Şubat 2011'de Resmi Gazete'de yayımlanan Yeni Türk Ticaret Kanunu, Temmuz 2012 itibariyle yürürlüğe girmiştir. Kanun, iktisadi işletmesi olan dernek ve vakıflar için de çeşitli yükümlülükler getirmektedir.

14 Şubat 2011'de Resmi Gazete'de yayımlanan Yeni Türk Ticaret Kanunu, Kanunun şirketler için öngördüğü bazı yeni yükümlülük ve cezalar, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için ağır bir yük getireceğine dair tepkiler¹ dikkate alınarak yeni yasada haziran ayı içinde bazı değişiklikler yapılarak Temmuz 2012 itibariyle yürürlüğe girmiştir.²

Kanun kapsamında vakıf ve derneklerin kendileri değil, iktisadi işletmeleri "tacir"(ticaret şirketi) sayılmaktadır. Bu açıdan incelendiğinde uygulama bir yenilik getirmemektedir. Ayrıca Kanun vakıfların gelirlerini harcama şekline göre vakıfları farklılaştırmaktadır. Şu halde Kanun'un 16. maddesine göre: "Gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflar, bir ticari işletmeyi, ister doğrudan doğruya ister kamu hukuku hükümlerine göre yönetilen ve işletilen bir tüzel kişi eliyle işletsinler, kendileri tacir sayılmazlar. Yarıdan azını harcayanlar tacir sayılır."

Ticaret şirketleri; kolektif, komandit, anonim, limited, şirketlerden ve kooperatiflerden ibarettir. Bu Kanunda, kolektif ile komandit şirket şahıs şirketi; anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket ise sermaye şirketi sayılmaktadır.

Yapılan değişikliklerle Türk Ticaret Kanunu'nun getirdiği Denetim ve Muhasebe Standartları ile internet sitesi oluşturma zorunluluğu, sadece bağımsız denetime tâbi şirketler için söz konusudur. Bağımsız denetime tabi olmayacak olan şirketler için, anonim şirketlerin murakıp (denetçi) tutma zorunlulukları kaldırılmıştır. Bu fark dışında eski durum sürmektedir.³

TÜSEV Mali Danışmanı Hayati Şahin tarafından hazırlanan *66 Soruda Yeni TTK'da Muhasebe Standartları, Denetim, Denetçi, Raporlama, İlan, Ortaklarla İlişkiler, Şirketler* raporunda, Kanun'un vakıf ve dernekleri ilgilendiren hususlarını aşağıdaki gibi özetlemiştir:

¹ *Yeni Ticaret Kanunu KOBİ'leri Bitirir.* Euractiv. Erişim Tarihi:12 Ocak 2012 <http://www.euractiv.com.tr/ticaret-ve-sanayi/interview/kzlot-yeni-ticaret-kanunu-byle-geerse-ayakta-kobi-kalmaz-irket-sahibi-hapishane-veya-tmarhaneye-gider-023492> *Mızrak Çuvala Sığmadı, Tepkiler Yüzünden Yeni TTK Değiştirildi.* Hürriyet. Erişim Tarihi: 18 Haziran 2012. <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/20782009.asp>

² Yeni Türk Ticaret Kanunu metnine <http://www.pwc.com/tr/tr/publications/turkish-commercial-code.jhtml> adresinden ulaşabilirsiniz.

³ *66 Soruda Yeni TTK'da Muhasebe Standartları, Denetim, Denetçi, Raporlama, İlan, Ortaklarla İlişkiler, Şirketler.* TÜSEV. <http://www.tusev.org.tr/userfiles/image/Image/66%20SORUDA%20YEN%C4%B0%20TTK.pdf> adresinden ulaşabilirsiniz.

DERNEKLER VE VAKIFLAR İLE BUNLARIN İKTİSADİ İŞLETMELERİ YENİ TTK'NIN MUHASEBE VE DENETİM KURALLARININ KAPSAMINDA MIDIR?

Vakıf ve Derneklerin kendileri Ticaret Kanunu'nun Muhasebe Standartları ve Denetim Düzenlemelerine tabi değildirler. Bunların İktisadi İşletmeleri Bakanlar Kurulu'nun belirleyeceği hangi gruba girerse o grup için öngörülen muhasebe standardı ve denetim şartlarına tabi olacaktır. Vergi Muafiyeti olan Vakıf ve Derneklerin İktisadi İşletmelerinin tabi olduğu Maliye Bakanlığı'na Raporlama sisteminde bir değişiklik yoktur.

YENİ TİCARET KANUNU'NUN VAKIF VE DERNEKLERE ETKİSİ NEDİR?

Bağımsız denetim açısından:

Vakıf ve derneklerin ekonomik boyutlarına bakıldığında, belirlenen ölçütlere göre bunların bağımsız denetime tabi tutulmaları söz konusu olmayacaktır.

Muhasebe ve raporlama standartları açısından:

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'nun Vakıf ve Dernekler için muhasebe standartları getirebilme yetkisi vardır. Bu yetkinin kullanılması ise şimdilik uzak bir ihtimaldir. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün de Vakıfların Uluslararası Muhasebe Standartlarına göre mali tablolarını düzenlemeleri şeklinde bilinen bir çalışması bulunmamaktadır.

Sermaye şirketleri Yönetim Kurullarındaki temsilcileri:

Vakıf ve derneklerin iştirakleri olan anonim şirketler varsa bunların Yönetim Kurullarındaki Vakıf ve Dernek tüzel kişiliklerinin temsilcisi olarak seçilmiş bulunan gerçek kişi yönetim kurulu üyelerinin 01.10.2012 tarihine kadar istifa etmeleri, onların yerine vakıf ve derneğin seçilmesi gerekir. (6103 Sayılı TTK Uygulama Kanunu). Bunun için genel kurul yapıp yapılmayacağı belli değildir.